
Plikten til å hjelpe

REDAKSJONELL KOMMENTAR

ARE BREAN

are.brean@tidsskriftet.no

Are Brean er sjefredaktør i Tidsskriftet. Han er ph.d. og spesialist i nevrologi.

Befolkningen på Gazastripen har et desperat behov for leger og helsearbeidere. Universitetet i Oslo har tilbudt ti medisinstudenter fra Gaza et fem måneders langt utvekslingsopphold, men UDI setter foten ned. Hva skjedde med Norge som «ledende humanitærpolitisk aktør»?

Foto: Einar Nilsen

I Gaza er mer enn halvparten av alle sykehus og primærhelsefasiliteter ødelagt. Minst 500 helsearbeidere er drept, mange flere er skadet ⁽¹⁾. Kritisk infrastruktur er i stor grad ødelagt. Behovet for helsehjelp er skrikende, ikke bare for de utallige med synlige krigsskader, men også for de kanskje enda flere med usynlige traumer og de mange med kroniske sykdommer.

Marerittet tar ikke slutt når krigshandlingene en dag stopper. Uansett utfallet av krigen vil behovet for helsehjelp for Gazas drøyt to millioner innbyggere være enormt i årene som kommer. Alt kan ikke overlates til internasjonale hjelpeorganisasjoner. Det er et skrikende behov for å utdanne lokale helsearbeidere, både for å erstatte de mange drepte og skadde og for å møte det økte behovet for hjelp i en krigstraumatisert befolkning.

«Alt kan ikke overlates til internasjonale hjelpeorganisasjoner. Det er et skrikende behov for å utdanne lokale helsearbeidere»

Situasjonen forverres av at det ikke har vært mulig å opprettholde vanlig undervisning for legestudenter på Gazastripen under krigen. Hundrevis får ikke fullført sin utdanning, og ingen vet når undervisningen kan tas opp igjen.

Pakistanske myndigheter har nylig vedtatt at opptil 100 lege- og tannlegestudenter fra Gazastripen skal få tilbud om å fullføre sine studier i Pakistan (2). Flere andre land har fulgt etter. I Norge har Universitetet i Oslo tatt opp ti legestudenter til et engelskspråklig utvekslingssemester fra august til desember 2024. Et internasjonalt samarbeid skal deretter gjøre det mulig for studentene å fullføre sine studier ved hjelp av digital undervisning og klinisk praksis ved sykehus i Egypt, Jordan og Libanon (3).

«Vi må bli bedre på å involvere lokale organisasjoner i kriseområder. De kjenner behovene best og det er de som skal bygge opp samfunnene igjen når krisen er over.» Dette sa utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim når Norges nye strategi for humanitær innsats ble lagt frem i mai i år (4). Hun slo samtidig fast at «Norge skal fortsatt være en ledende humanitærpolitisk aktør». Regjeringen har også bidratt med penger til gjenoppbygging av helsevesenet på Gaza (5). Universitetets initiativ er helt i tråd med disse politiske signalene fra regjeringen.

«Stivbent og firkantet regelrytteri fra UDI ser altså ut til å stoppe det hele, to uker før semesteret starter»

Men så kom Utlendingsdirektoratet (UDI) på banen. Foreløpig har seks av de ti studentene fått avslag på oppholdstillatelse i Norge. UDI begrunner avslaget med at situasjonen i Gaza gjør det usannsynlig at studentene vil returnere etter oppholdet i Norge (3). Men disse studentene skal ikke engang lære norsk, og de skal ikke integreres i Norge på noe vis. De skal være her i fem måneder, for deretter å returnere for å fullføre studiene og bidra i sitt eget land (6). Siden de allerede har takket ja til utvekslingssemesteret i Norge, har de heller ikke fått tilbud fra andre land, slik flere av deres medstudenter har fått.

Universitetet i Oslo garanterer for bolig og dekning av kostnader for studentene, og initiativet er i tråd med klare politiske signaler fra den norske regjeringen. Men stivbent og firkantet regelrytteri fra UDI ser altså ut til å stoppe det hele, to uker før semesteret starter. Gaza trenger ikke bare bistand, Gaza trenger sine egne leger. Universitetets prisverdige initiativ er et lite, men viktig bidrag til det. Nå trengs det bare politisk vilje til å skjære gjennom.

REFERENCES

1. World Health Organization. Emergency Situation Update Gaza Strip 22 July 2024. https://www.emro.who.int/images/stories/Sitrep_-_issue_37b.pdf Lest 30.7.2024.
2. Pakistan Observer. Gaza medical students allowed to continue studies in Pakistan. <https://pakobserver.net/gaza-medical-students-allowed-to-continue-studies-in-pakistan/> Lest 30.7.2024.
3. Harbo HF, Lie AK. Studietillatelse for legestudenter fra Gaza: Det handler om politisk vilje. Khrono 29.7.2024. <https://www.khrono.no/studietillatelse-for-legestudenter-fra-gaza-det-handler-om-politisk-vilje/891650> Lest 30.7.2024.

4. Regjeringen. Norsk humanitær politikk i krisenes tid. Pressemelding 15.5.2024. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/norsk-humanitar-politikk-i-krisenes-tid/id3039540/> Lest 30.7.2024.
 5. Regjeringen. Norge bidrar med 100 millioner i budsjettstøtte til Palestina. Pressemelding 21.5.2024. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/norge-bidrar-med-100-millioner-i-budsjettstotte-til-palestina/id3040187/> Lest 30.7.2024.
 6. Zahid W. Dette er legestudentene fra Gaza som UiO ønsker å hjelpe til Norge. Facebook 25.7.2024.
<https://www.facebook.com/Twitterlegen/posts/pfbid02EwSgQtnGW64fNNi kgvQBG3GFveNrMiKwYmJhXoBfzpz3iDG1oJWhi8HnLka8rS2pl?rddid=REedAXAFN7yHI3fk> Lest 30.7.2024.
-

Publisert: 31. juli 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0404
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 12. februar 2026.